SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2008 Julkaistu Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2008 **N:o 261—262**

SISÄLLYS

N:o Sivu
261 Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki 629
262 Työ- ja elinkeinoministeriön asetus KHT- ja HTM-tilintarkastajan hyväksymisvaatimuksista ... 646

N:o 261

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki

Annettu Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 2008

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan tai seurakuntayhtymän työntekijän oikeudesta eläkkeeseen ja työntekijän edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palveluksella* tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa virka- ja työsuhdetta, luottamustointa sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta ja muun vastaavan järjestelyn perusteella tehtävää työtä;

2) *työntekijällä* kaikkia lain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä;

3) *edunsaajalla* henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

4) *työnantajalla* 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua kirkkoa, seurakuntaa ja seurakuntayhtymää sekä sellaisia mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettuja yhteisöjä, säätiöitä ja laitoksia, jotka ovat tehneet mainitussa momentissa tarkoitetun sopimuksen Kirkon keskusrahaston kanssa;

5) *työeläkelailla* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja ja eläkesääntöjä sekä muita niihin verrattavia säädöksiä, joissa määritellään työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva eläke;

6) *työeläkkeellä* työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) *julkisten alojen eläkelailla* tätä eläkelakia ja työntekijän eläkelain 3 §:n 2 momentin 1, 2 ja 5 kohdassa mainittuja lakeja;

8) *yksityisten alojen eläkelailla* työntekijän eläkelakia ja mainitun lain 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja;

9) *julkisten alojen eläkelaitoksella* Kirkon keskusrahastoa, Valtiokonttoria, kunnallista

HE 5/2008
StVM 3/2008
EV 12/2008

39—2008

eläkelaitosta ja Kansaneläkelaitosta sen henkilöstön eläkkeiden hoitajana;

10) *yksityisten alojen eläkelaitoksella* yksityisten alojen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

11) *tulevalla ajalla* sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa, ja työntekijän 63 vuoden iän tai tätä alemman eläkeiän täyttämiskuukauden viimeisen päivän välistä aikaa;

12) *EY:n sosiaaliturva-asetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71.

Tässä laissa säädetyt ansiorajat ja rahamäärät sekä eläkettä laskettaessa kunkin vuoden ansio tarkistetaan kertoimella, josta säädetään työntekijän eläkelain 96, 97 ja 100 §:ssä (*palkkakerroin*). Ansiorajat ja rahamäärät vastaavat palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

3 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on virka- tai työsuhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon, sen seurakuntaan tai seurakuntayhtymään.

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi Kirkon keskusrahaston kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan Kirkon keskusrahaston kanssa sopia, jollei EY:n sosiaaliturva-asetuksesta tai Suomea sitovista kansainvälisistä sosiaaliturvasopimuksista muuta johdu, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

Eläketurvan piiriin kuuluu myös sellainen henkilö, joka toimimatta yrittäjänä on tehnyt 1 momentissa tarkoitetun työnantajan kanssa toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai sopinut vastaavasta muusta järjestelystä eikä toimintaa harjoiteta yhtiön tai muun yhteisön nimissä. Eläketurvan piiriin kuuluu myös 1 momentissa tarkoitetun työnantajan luottamushenkilö.

4 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämä laki ei koske palvelusta ajalta ennen sitä seuraavaa kalenterikuukautta, jona työntekijä täyttää 18 vuotta, eikä palvelusta sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 68 vuotta, eikä työntekijää, jonka palvelussuhteeseen perustuvasta eläketurvasta säädetään erikseen.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työntekijään tätä lakia, asian ratkaisee työnantajan tai työntekijän hakemuksesta Kirkon keskusrahasto. Kirkon keskusrahasto ratkaisee asian myös tilanteessa, jossa voidaan epäillä, että kysymyksessä on eläketurvan syntymisen tai eläkemaksujen maksuvelvollisuuden kiertäminen.

5 §

Hallinto

Kirkon keskusrahasto huolehtii eläkelaitoksena eläketurvasta. Kirkkohallitus Kirkon keskusrahaston hallituksena voi kuitenkin sopia Valtiokonttorin, kunnallisen eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen kanssa siitä, että tämä korvausta vastaan ottaa tehtäväkseen tässä laissa tarkoitetun eläketurvan toimeenpanon tai siihen liittyviä tehtäviä.

Kirkkohallitus voi myös sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta Valtiokonttorin, kunnallisen eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen sekä muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

Kirkon keskusrahastossa toimii työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta, jonka jäsenet kirkkohallitus nimittää. Neuvottelukunnan tehtävänä on työkyvyn ar-

vioinnin ja kuntoutuskysymysten soveltamiskäytännön ohjaus ja seuranta. Neuvottelukunnasta annetaan tarkemmat määräykset kirkkohallituksen vahvistamassa johtosäännössä.

2 luku

Eläke- ja kuntoutusetuudet sekä eläkkeen määräytyminen

6 §

Oikeus eläkkeeseen ja eläkkeen määräytyminen

Työntekijällä on oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeeseen sekä kuntoutusetuuteen samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevalla, jollei tästä laista muuta johdu.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös työntekijän kuoltua hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen.

7 §

Kokouspalkkiot, luontoisedut ja luottamushenkilöiden ansiot

Eläkkeen perusteena olevaa työansiota laskettaessa ansioina ei pidetä kokouspalkkioita. Luontoisedut otetaan huomioon työntekijän ennakonpidätyksessä määrätyn arvon mukaan, mutta enintään Verohallituksen vahvistamien perusteiden mukaan. Asunnon pinta-alasta otetaan huomioon enintään 150 neliömetriä.

Luottamushenkilölle karttuu eläkettä jokaiselta kalenterivuodelta niistä ansionmenetyksen korvauksista ja määräajalta maksetuista erillisistä palkkioista, joita 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu työnantaja on hänelle kunakin kalenterivuonna maksanut.

8 §

Kirkon keskusrahaston takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada tapaturmavakuutuslakiin (608/1948) perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, sotilasvammalakiin (404/1948) perustuvaa elinkorkoa tai liikennevakuutuslain (279/1959) nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta taikka tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla ansionmenetyskorvausta, tämän lain mukainen eläke voidaan suorittaa täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron, korvauksen tai ansionmenetyskorvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuihin etuuksiin siirtyy Kirkon keskusrahastolle siltä osin kuin Kirkon keskusrahasto on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän kuoltua hänen edunsaajilleen maksettavaan tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos Kirkon keskusrahasto on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

9 §

Eläkkeenhakijan ja edunsaajan ilmoitusvelvollisuus

Eläkkeenhakijan ja edunsaajan on annettava Kirkon keskusrahastolle eläkeasian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestään ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeytymisestä.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle:

1) oleskelustaan ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestään ansiotyöhön, josta saatava ansio on vähintään 523,61 euroa kuukaudessa;

3) kieltäytymisestään vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa

työeläkelain alaista vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle:

1) työaikajärjestelyjen muutoksista, jos niillä on vaikutusta hänen ansioihinsa;

2) muista kuin yleisistä palkankorotuksista;

3) virka- tai työsuhteen päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) yli kuuden viikon yhtäjaksoisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetyskorvausta;

5) muutoksista yrittäjätoiminnassa;

6) uuden työeläkkeen tai vastaavan Euroopan unionin jäsenvaltiosta tai Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta myönnetyn etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta;

7) sotilasvammalakiin, liikennevakuutuslakiin tai tapaturmavakuutuslakiin perustuvan korvauksen alkamisesta tai vastaavan etuuden saamisesta muusta valtiosta.

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle solmimastaan avioliitosta. Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta Kirkon keskusrahastolle.

10 §

Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista

Kirkon keskusrahasto voi sen lisäksi, mitä eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta edellä säädetään, vaatia eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

3 luku

Eläkkeen hakeminen ja ennakkopäätös

11 §

Eläkkeen hakeminen

Eläkettä on haettava Kirkon keskusrahastolta sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Eläkkeen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja todistuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä valtion eläkelain (1295/2006) nojalla säädetään.

12 §

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan selvitys terveydentilastaan

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on toimitettava Kirkon keskusrahastolle terveydentilastaan lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. Kirkon keskusrahasto voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai jos siihen on muu erityinen syy, Kirkon keskusrahasto voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija on velvollinen Kirkon keskusrahaston osoituksesta käymään työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana Kirkon keskusrahaston nimeämän laillistetun lääkärin luona tai Kirkon keskusrahaston osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos hakija ilman hyväksyttävää syytä kieltäytyy tutkimuksesta, eläkehakemus voidaan ratkaista Kirkon keskusrahaston käytettävissä olevan selvityksen nojalla.

Kirkon keskusrahaston on korvattava 2 momentissa tarkoitetusta tutkimuksesta ai heutuvat kustannukset, joihin luetaan myös määräyksen mukaan tehdystä matkasta aiheutuvat kohtuulliset matkakustannukset ja kohtuullinen matkapäiväraha matkustettaessa toiselle paikkakunnalle.

13 §

Eläkkeen hakeminen työntekijän puolesta

Jos työntekijä ei itse pysty hakemaan eläkettä tai muuten hoitamaan eläkettään koskevia asioitaan iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia eikä hänellä ole edunvalvojaa, Kirkon keskusrahaston hyväksymä työntekijän lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut työntekijästä, voi hakea työntekijän puolesta eläkettä ja muutoinkin käyttää puhevaltaa hänen puolestaan eläkettä koskevassa asiassa.

14 §

Eläkehakemuksen vireilletulo

Eläkehakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut Kirkon keskusrahastolle, jollekin työeläkelaissa tarkoitetulle eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle taikka eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen sitä varten valtuuttamalle asiamiehelle.

15 §

Lääkärin osallistuminen päätöksentekoon Kirkon keskusrahastossa

Yhden tai useamman laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun. Kirkon keskusrahaston lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

16 §

Ennakkopäätös eläkeoikeudesta

Kirkon keskusrahasto voi antaa ennakkopäätöksen siitä:

1) onko hakija tämän lain mukaisessa palveluksessa tai onko hän tiettynä ajankohtana ollut sellaisessa palveluksessa;

2) mikä on työntekijän vanhuuseläkeikä;

3) onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike eläkettä kartuttavaa työansiota;

4) muusta näihin verrattavasta hakijalle tärkeästä seikasta.

Ennakkopäätöstä on noudatettava annettaessa eläkepäätös henkilölle, jota ennakkopäätös koskee, edellyttäen, että eläke myönnetään niiden säännösten nojalla, joihin ennakkopäätös perustuu. Ennakkopäätöksestä saadaan kuitenkin poiketa eläkkeenhakijan eduksi.

17 §

Ennakkopäätös oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän osatyökyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Ennakkopäätöksen antaa Kirkon keskusrahasto, jos se olisi toimivaltainen ratkaisemaan eläkehakemuksen siinä tapauksessa, että työntekijä hakisi ennakkopäätöksen sijasta eläkettä.

Myönteinen ennakkopäätös on Kirkon keskusrahastoa sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työntekijän ja hänen työnantajansa sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

18 §

Ennakkopäätös oikeudesta työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän työeläkekuntoutuksen saamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on Kirkon keskusrahastoa sitova, jos työntekijä toimittaa Kirkon keskusrahastolle kuntoutussuunnitelman yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

4 luku

Viimeinen eläkelaitos

19 §

Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät

Jos työntekijä on ollut sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetussa palveluksessa, Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perheeläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät.

Jos työntekijän eläketurva oli eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitetut tehtävät myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

20 §

Työskentely julkisten ja yksityisten alojen työeläkelakien piirissä

Jos eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika, 19 §:n mukaiset tehtävät viimeisenä eläkelaitoksena hoitaa se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän eläketurva oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 1 momentissa ja 19 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos työntekijän eläketurva on järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen Kirkon keskusrahastossa tai muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa, ja työntekijällä on työntekijän eläkelain ja merimieseläkelain (1290/2006) mukaisia ansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa eläketapahtumavuotta edeltäneen kahden kalenterivuoden aikana. Mitä 1 momentissa ja 19 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen myöskään, jos työntekijällä on eläketapahtumavuonna alkanut jatkuva tämän lain mukainen palvelus ja hänen eläketurvansa oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen muussa eläkelaitoksessa kuin Kirkon keskusrahastossa.

Jos osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena, eläkkeen myöntävät eläkelaitokset erikseen.

21 §

Neuvotteluvelvollisuus

Jos Kirkon keskusrahasto toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä, jos yksityisten alojen eläkelaitoksen myöntämän eläkkeen määrä ylittää 688,02 euroa kuukaudessa ja Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan. Jos Kirkon keskusrahasto ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eri mieltä työntekijän työkyvyn arvioinnista, ne ratkaisevat eläkeasian erikseen.

22 §

Eläkettä maksava eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena

Eläkkeensaajalle vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään vanhuuseläke. Eläkkeensaajalle osa-aikaeläkettä tai työkyvyttömyyseläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena myös silloin, kun eläkkeensaajalle

myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 20 §:n 2 momentista muuta johdu. Osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävää työkyvyttömyyseläkeasiaa käsiteltäessä viimeinen eläkelaitos määräytyy kuitenkin siten kuin 19 ja 20 §:ssä säädetään.

23 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos Kirkon keskusrahasto on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden työeläkelakien mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä tai jos muu yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaista eläkettä, Kirkon keskusrahasto perii muulta eläkelaitokselta tai hyvittää muulle eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä ja suorittaa myös ennakkoa.

Eläkekustannukset peritään ja hyvitetään siten kuin Kirkon keskusrahasto, Eläketurvakeskus ja muut julkisen alan eläkelaitokset asiasta tarkemmin sopivat.

24 §

Muut säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta

Eläkelaitokset voivat sopia, että viimeistä eläkelaitosta koskevia tämän luvun säännöksiä noudatetaan myös 20 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa tilanteessa tai muussa tilanteessa, jossa niitä ei lain mukaan olisi noudatettava. Eläkkeenhakijalle on tällöin ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiaansa hoidetaan.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mikä eläkelaitos on toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, Eläketurvakeskus ratkaisee asian eläkelaitoksen pyynnöstä.

Edellä 19 ja 22 §:ssä tarkoitetusta toimivaltaisen eläkelaitoksen määräytymisestä on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä siitä valtion eläkelain nojalla säädetään.

5 luku

Eläketurvan rahoitus

25 §

Eläkerahasto

Kirkon keskusrahaston eläkerahaston tehtävänä on tasoittaa Kirkon keskusrahastolle eri vuosina kannettavan eläkemaksun määrää sekä turvata eläkkeiden rahoitus tulevaisuudessa.

Eläkerahastoon siirretään vuosittain se osa työnantajilta ja työntekijöiltä perityistä eläkemaksuista ja muista tuotoista, joita ei käytetä eläkkeiden maksuun ja muihin eläketoiminnan kuluihin. Eläketoiminnan kuluihin kuuluviksi luetaan myös vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944) 1 §:n 1 momentin nojalla määrätty valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukainen kustannusosuus ja toimintokohtainen palvelumaksu.

Eläkerahaston varojen sijoitustoiminnasta vastaavat kirkkohallitus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunta siten kuin siitä erikseen säädetään ja määrätään. Eläkerahaston sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

26 §

Työnantajan eläkemaksu

Työnantajan on maksettava Kirkon keskusrahastolle eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden maksamista varten eläkemaksu. Eläkemaksu lasketaan eläketurvan alaiselle työntekijälle kunakin varainhoitovuonna maksetuista palkoista kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan. Palkkaan luetaan myös vapaa asunto lämpöineen. Lisäksi työnantajan on maksettava kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

Kirkolliskokous vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu

yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos on velvollinen osallistumaan tämän lain mukaisesta eläketurvasta aiheutuviin kustannuksiin. Kirkon keskusrahasto päättää, onko kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa olevan henkilön eläketurvasta suoritettava Kirkon keskusrahastolle korvausta sekä korvauksen määrästä.

Työnantajan on tilitettävä eläkemaksut Kirkon keskusrahastolle sen määräämällä tavalla.

27 §

Työntekijän eläkemaksu

Työntekijän on maksettava Kirkon keskusrahastolle työntekijän eläkemaksu. Työntekijän eläkemaksu on yhtä suuri kuin työntekijän työeläkevakuutusmaksu, josta säädetään työntekijän eläkelain 153 §:ssä.

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijän eläkemaksun palveluksessaan olevan työntekijän eläkkeessä huomioon otettavista ansioista ja tilittää sen Kirkon keskusrahastolle sen määräämällä tavalla.

Jos työntekijän eläkemaksu on ilmeisen virheen vuoksi jäänyt palkanmaksun yhteydessä pidättämättä, työnantaja voi pidättää maksun enintään kahden seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Jos työntekijälle ei ole maksettu työntekijän eläkemaksun pidättämiseen riittävää rahapalkkaa ja hänelle kuitenkin kertyy eläketurvaa, työnantaja voi pidättää maksun vuoden kuluessa seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

28 §

Työnantajan vastuu eläkemaksuista

Eläkemaksusta, joka muodostuu 26 §:ssä tarkoitetusta työnantajan eläkemaksusta ja 27 §:ssä mainitusta työntekijän eläkemaksusta, vastaa Kirkon keskusrahastolle työnantaja niin kuin työnantajan eläkemaksusta säädetään.

29 §

Aiheettomasti pidätetyn eläkemaksun palautus ja palautuksen vanhentuminen

Työnantajan on työntekijän vaatimuksesta palautettava työntekijälle tältä aiheettomasti pidättämänsä työntekijän eläkemaksu.

Aiheettomasti pidätetyn eläkemaksun palautus vanhentuu viiden vuoden kuluttua työnantajan eläkemaksun maksupäivästä tai työntekijän eläkemaksun pidätyspäivästä lukien, jollei vanhentumista sitä ennen katkaista. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

30 §

Eläkemaksun vanhentuminen

Kirkon keskusrahaston on määrättävä tähän lakiin perustuva eläkemaksu maksettavaksi viiden vuoden kuluessa maksun eräpäivästä.

Jos työntekijälle lisätään takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, Kirkon keskusrahaston on määrättävä eläkemaksu näiden työansioiden perusteella maksettavaksi kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseiseen palvelukseen perustuva eläkemaksu olisi erääntynyt maksettavaksi.

31 §

Eläkemaksun viivästyskorko

Jos työnantaja on laiminlyönyt eläkemaksun maksamisen määräajassa, työnantajan on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen viivästyskorko.

32 §

Eläkemaksun ulosottokelpoisuus

Kirkon keskusrahaston maksettavaksi määräämä eläkemaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosmitata ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

6 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja hallussapito

33 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Kirkon keskusrahaston on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin tallennetut tiedot on muutoin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Kirkon keskusrahaston on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin tarkoitukseen niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

34 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada Kirkon keskusrahastolta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kirjanpitoaan ja työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuuden tarkastamista varten tiedot eläkkeensaajalle myönnetystä tämän lain mukaisesta etuudesta ja muut edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Tiedot voidaan antaa sille työnantajalle, jolle kuuluu omavastuuosuus eläkkeestä. Kirkon keskusrahastolla on myös oikeus ilmoittaa sille työnantajalle, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, myönnetyn eläkkeen laji ja alkamis- ja päättymisajankohta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

35 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Työnantaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle vähintään kolmannesvuosittain työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, palvelusten alkamis- ja päättymispäivät, palkka- ja palkkiotiedot sekä palvelusaikoja ja keskeytyksiä koskevat tiedot. Lisäksi työnantaja on velvollinen antamaan Kirkon keskusrahastolle palkka- ja palkkiotiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista palveluksista sekä muut työntekijöiden eläkeoikeuteen ja työnantajan maksuvelvollisuuteen liittyvät tiedot. Jos työnantaja jättää ilmoittamatta Kirkon keskusrahastolle edellä tarkoitetut tiedot tai ilmoittaa ne myöhemmin kuin Kirkon keskusrahaston 4 momentin perusteella antamissa määräyksissä edellytetään, voidaan 26 §:ssä tarkoitettu eläkemaksu määrätä suoritettavaksi kohtuullisesti korotettuna, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

Työnantaja on velvollinen pyydettäessä antamaan Kirkon keskusrahastolle ja tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle lain piiriin kuuluvan työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemiseksi tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi.

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saadaan ilman työntekijän suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävän asian päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Kirkon keskusrahasto pitää rekisteriä työntekijöiden eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 36 §:n perusteella saamistaan tiedoista. Kirkon keskusrahastolla on oikeus antaa työnantajille määräyksiä siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan Kirkon keskusrahastolle.

36 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Kirkon keskusrahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemiseksi tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpanoasetuksessa säädettyjen taikka Suomea sitovassa kansainvälisessä sosiaaliturvasopimuksessa määrättyjen tehtävien toimeenpanemiseksi;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitetulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta sekä hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita mainittuja tietoja.

Eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuviranomaisella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta. Jos tiedot tarvitaan tietyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

37 §

Eläketurvan syntymisen kiertäminen ja väärinkäyttö

Jos eläketurvan syntymisen kiertämiseksi, eläkemaksun välttämiseksi, perusteettoman eläketurvan järjestämiseksi tai muusta vastaavasta syystä oikeustoimelle on annettu sellainen sisältö, joka ei vastaa asian todellista luonnetta tai tarkoitusta, eläketurvan syntymistä ratkaistaessa, eläkemaksua määrättäessä tai muuta eläkeasiaa käsiteltäessä on meneteltävä asian todellisen luonteen tai tarkoituksen mukaisesti.

Jos tapahtuneen järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työnantajan työkyvyttömyysvastuuta koskevia säännöksiä, Kirkon keskusrahasto voi määrätä eläkemaksun ennen mainittua järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan.

38 §

Kirkon keskusrahaston tarkastusoikeus

Kirkon keskusrahastolla on oikeus tarkastaa tässä luvussa tarkoitettujen työnantajan antamien tietojen oikeellisuus työnantajan asiakirjoista.

Kirkon keskusrahastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tarkistamista varten välttämättömät tiedot muilta työeläkelakien mukaista tehtävää hoitavilta eläkelaitoksilta ja Eläketurvakeskukselta.

39 §

Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten

Kirkon keskusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuu-

tusyhtiölle, eläkekassalle ja eläkesäätiölle työntekijöiden nimet, osoitteet ja henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määristä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut työntekijän eläkelain 204 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömät tiedot.

40 §

Tietojen luovuttaminen

Kirkon keskusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai Suomea sitovan kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) 35 ja 36 §:n nojalla saamansa tiedot Eläketurvakeskukselle ja työntekijän eläkelain 3 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1, 2 ja 4—7 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtiville eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella työnantajalta, tämän lain 36 §:ssä mainitulta taholta tai Eläketurvakeskukselta;

3) Eläketurvakeskukselta ja työntekijän eläkelain 3 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1, 2 ja 4—7 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella;

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaista etuutta saaneen edunsaajan henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointa varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaisille edellä tarkoitetut rikosten selvittämistä ja syytteeseenpanoa varten välttämättömät tiedot; terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaalihuollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa luovuttaa;

5) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakkoperintälaissa (1118/1996) säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

6) työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tämän lain mukaisessa palveluksessa olleiden, kuolleiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, kuolinpäivät ja palvelukseen liittyvät tiedot, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavat tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa, sekä vastaavat tiedot Valtiokonttorille ja kunnalliselle eläkelaitokselle ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi.

Kirkon keskusrahaston on ennen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista sovittava Eläketurvakeskuksen ja asianomaisen eläkelaitoksen kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

Kirkkohallituksen 5 §:n 1 momentin nojalla tekemää sopimusta pidetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 26 §:n 3 momentissa tarkoitettuna toimeksiantona.

41 §

Tietojen luovuttajan vastuu

Kirkon keskusrahaston on ennen tietojen luovuttamista varmistettava, että tietojen saa-

jalla on lain mukaan oikeus saada luovutettavat tiedot niiden alkuperäiseltä luovuttajalta.

Kirkon keskusrahasto on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa niitä tietoja, jotka se sai alkuperäiseltä luovuttajalta.

42 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Kirkon keskusrahastolla on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

1) lakisääteistä sosiaalivakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle tai laitokselle sekä tämän lain mukaiselle muutoksenhakuviranomaiselle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on lain nojalla oikeus saada tehtäviensä hoitamista varten;

2) 40 §:n 1 momentin 2, 3 ja 6 kohdassa säädetylle viranomaiselle tai toimielimelle mainituissa kohdissa tarkoitettujen tietojen antamista varten;

3) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai Suomea sitovan kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, joita sillä on 40 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus saada;

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 39 §:ssä tarkoitettuihin ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin.

Kirkon keskusrahastolla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys työnantajalle 35 §:ssä tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi. Kirkon keskusrahastolla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys myös Eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten edunsaajalle itselleen hänen tämän lain mukaisesta eläketurvastaan.

Tekninen käyttöyhteys voidaan kuitenkin avata 35 ja 36 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamista varten vain, jos tästä on 40 §:n 2 momentin mukaisesti sovittu.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

7 luku

Muutoksenhaku ja takaisinperintä

43 §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusoikeudesta vakuutusoikeuslaissa (132/2003).

Asianosainen saa hakea valittamalla muutosta Kirkon keskusrahaston tämän lain nojalla antamaan päätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen ja Kirkon keskusrahasto saavat hakea valittamalla muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan antamaan päätökseen vakuutusoikeudelta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa säädetään. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kirkon keskusrahaston päätökseen, jolla Kirkon keskusrahasto on kieltäytynyt antamasta 16 §:ssä tarkoitetun ennakkopäätöksen eläkeoikeudesta, tai Eläketurvakeskuksen päätökseen, joka koskee 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkehakemuksen käsittelyyn toimivaltaista eläkelaitosta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

44 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteenvetoon

Kirkon keskusrahaston 4 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Kun Kirkon keskusrahaston päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 19 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaissa tai yksityisten alojen eläkelaissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on, siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa, pyydettävä valituksesta Kirkon keskusrahaston lausunto. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja joka ei tyydy Kirkon keskusrahaston tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan Kirkon keskusrahaston päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

45 §

Päätöksen tiedoksianto ja muutoksenhakuaika

Kirkon keskusrahaston ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätös saadaan antaa tiedoksi lähettämällä se vastaanottajalle postitse taikka antamalla päätös tiedoksi sähköisesti siten kuin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päivästä lukien, jona vastaanottaja on saanut tiedon Kirkon keskusrahaston tai työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä päätöksen postittamisesta, jollei muuta näytetä.

46 §

Valituskirjelmän toimittaminen

Asianosaisen on toimitettava Kirkon keskusrahaston tai työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä koskeva valituskirjelmä Kirkon keskusrahastolle.

47 §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos valituskirjelmä on saapunut Kirkon keskusrahastolle, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusoikeudelle 45 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy.

48 §

Päätöksen oikaisu muutoksenhaun yhteydessä

Kirkon keskusrahasto tutkii, voiko se itse oikaista päätöksensä. Jos Kirkon keskusrahasto hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiassa oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

Jos Kirkon keskusrahasto on antanut päätösyhdistelmän viimeisenä eläkelaitoksena, sen on pyydettävä lausunto muilta eläkelaitoksilta ennen asian käsittelemistä siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityisten alojen elä-

kelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 21 §:ssä tarkoitettu tilanne.

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset, Kirkon keskusrahasto antaa uuden, oikaistun päätösyhdistelmän. Oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

Jos Kirkon keskusrahasto oikaisee aikaisemman päätöksensä vain osin, sen on annettava asiasta väliaikainen päätös. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia ja jos Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena hyväksyy sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi, oikaistu päätösyhdistelmä. Jos se ei oikaise päätösyhdistelmää, menetellään siten kuin 49 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Jos kysymyksessä on 21 §:ssä tarkoitettu tilanne ja yksityisten alojen eläkelaitos ei hyväksy valittajan vaatimuksia, Kirkon keskusrahaston on siirrettävä valitus yksityisten alojen eläkelaitoksen päätöstä koskevalta osalta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan. Muutoksenhausta on tällöin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 9 luvussa säädetään.

49 §

Valituksen siirto muutoksenhakuviranomaiselle

Jos Kirkon keskusrahasto ei hyväksy muutoksenhakijan vaatimuksia kaikilta osin, sen on toimitettava valituskirjelmä sekä valitusta koskeva lausuntonsa 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle. Jos valitus koskee työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, Kirkon keskusrahaston on toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa mainitussa ajassa vakuutusoikeudelle.

Jos Kirkon keskusrahasto hyväksyy valituksessa esitetyt vaatimukset osittain tai kokonaan sen jälkeen, kun valituskirjelmä on jo toimitettu muutoksenhakuviranomaiselle, Kirkon keskusrahasto voi antaa asiasta väliaikaisen päätöksen. Väliaikaisesta päätöksestä on ilmoitettava viipymättä muutoksenhakuviranomaiselle. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta. Kirkon keskusrahasto voi poiketa 1 momentissa mainitusta määräajasta, jos valituksen käsittelyssä tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin toimitettava muutoksenhakuviranomaiselle viimeistään 60 päivän kuluttua valitusajan päättymisestä.

Jos Kirkon keskusrahasto päätösyhdistelmän antaneena viimeisenä eläkelaitoksena on pyytänyt lausunnon muilta eläkelaitoksilta eikä se oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, Kirkon keskusrahaston on toimitettava valituskirjelmä ja siitä annetut lausunnot 1 momentissa tarkoitetulle muutoksenhakuviranomaiselle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

50 §

Päätöksen täytäntöönpano

Kirkon keskusrahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Kirkon keskusrahaston ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

51 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu uuden selvityksen perusteella

Jos asiassa ilmenee uutta selvitystä, Kirkon keskusrahaston on tutkittava lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu asia uudelleen. Kirkon keskusrahasto voi tällöin aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn eläkkeen tai edun tai myöntää sen aikaisempaa suurempana. Myös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Muutoksenhausta on voimassa, mitä 43—47 §:ssä säädetään.

52 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos Kirkon keskusrahaston tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kirkon keskusrahaston vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoikeus voi asianosaisen tai Kirkon keskusrahaston vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Edellä mainituin perustein vakuutusoikeus voi poistaa myös oman päätöksensä ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Jos Kirkon keskusrahasto tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

53 §

Perustevalitus maksuunpanosta

Asianosainen saa tehdä perustevalituksen, jos hän katsoo, että Kirkon keskusrahaston tämän lain 30 §:n perusteella määräämä maksuunpano tai työnantajan 27 §:n perusteella tekemä työntekijän eläkemaksun pidätys on ollut lain tai sopimuksen vastainen. Perustevalitus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

Jos perustevalitus tehdään ulosmittauksen takia, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään perustevalituksesta.

54 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden takaisinperintä

Jos eläkettä, kuntoutusetuutta tai ammatillisen kuntoutuksen kustannusten korvauksia on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, Kirkon keskusrahaston on perittävä aiheettomasti maksettu eläke, kuntoutusetuus tai korvaus takaisin. Kirkon keskusrahasto voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen tai muun etuuden takaisinperinnästä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen tai muun etuuden maksaminen ole johtunut eläkkeensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Kirkon keskusrahasto voi luopua takaisinperinnästä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun Kirkon keskusrahasto on 4 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia eläkkeitä aiheettomasti. Siltä osin kuin Kirkon keskusrahasto on maksanut aiheettomasti muuta julkisten tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Kirkon keskusrahasto antaa tällöin kuitenkin takaisinperittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja huolehtii takaisinperinnästä.

Päätös aiheettomasti maksetun eläkkeen tai muun etuuden takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa eläkkeen tai muun etuuden maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista sitä ennen katkaista. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 ja 11

§:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

55 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden kuittaus

Kirkon keskusrahasto voi periä takaisin aiheettomasti maksamansa eläkkeen tai muun etuuden myös kuittaamalla sen vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle, kun eläke-erästä on ennakkoperintälain nojalla pidätetty veron ennakko.

Jos Kirkon keskusrahasto 4 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, 1 momentissa tarkoitettuna eläke-eränä pidetään Kirkon keskusrahaston viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

8 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

56 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2008.

Tällä lailla kumotaan:

1) 20 päivänä toukokuuta 1966 annettu evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (298/1966) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; ja

2) 10 päivänä huhtikuuta 1970 annettu evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki (258/1970) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

57 §

Viimeistä eläkelaitosta koskevien säännösten soveltaminen

Mitä 4 luvussa säädetään viimeisen eläkelaitoksen järjestelystä, ei sovelleta, jos eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleen hakemuksen perusteella työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa eläkettä taikka maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista eläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) mukaista luopumistukea ja hän hakee uutta tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista. Mainitun 4 luvun säännöksiä ei sovelleta myöskään, jos ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tämän pykälän ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä, niitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

58 §

Kirkon perhe-eläkekassa

Henkilöllä, jolle tämän lain voimaan tullessa suoritetaan kirkon vanhan perhe-eläkekassan säännön mukaista perhe-eläkettä, on oikeus kassaeläkkeeseensä entisten ehtojen mukaisesti.

59 §

Muu kuin tässä laissa tarkoitettu palvelus

Kirkon keskusrahasto saa erityisistä syistä määrätä, että eläkeajaksi luetaan kokonaan tai osaksi aika 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen muussakin kuin 3 §:ssä tarkoitetussa palveluksessa. Tämä ei kuitenkaan koske palve-

lusta 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeiseltä ajalta.

60 §

Vanhentumisaikojen siirtymäsäännökset

Edellä lain 29 §:n 2 momentissa, 30 §:n 1 momentissa ja 54 §:n 3 momentissa säädettyä viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Vanhentumisaikoja laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa kulunut aika.

61 §

Voimaanpanoon sovellettavat muut säännökset

Eläkkeen määräytymiseen ajalta ennen tämän lain voimaantuloa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaanpanosta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä valtion eläkelain voimaanpanosta annetussa laissa (1296/2006) säädetään.

Helsingissä 18 päivänä huhtikuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Stefan Wallin*

N:o 262

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus

KHT- ja HTM-tilintarkastajan hyväksymisvaatimuksista

Annettu Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 2008

Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 13 päivänä huhtikuuta 2007 annetun tilintarkastuslain (459/2007) 30 ja 31 §:n nojalla:

1 luku

KHT- ja HTM-tilintarkastajan hyväksymistä koskevat vaatimukset

1 §

KHT- ja HTM-tutkintoon hyväksyminen

KHT-tutkintoon hyväksytään hakija, joka täyttää tilintarkastuslain (459/2007) 30 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut edellytykset ja jolla on tämän asetuksen 2 luvun mukaiset opinnot sekä 3 luvussa tarkoitettu käytännön kokemus.

HTM-tutkintoon hyväksytään hakija, joka täyttää tilintarkastuslain 31 §:n 1 momentin 1, 2 ja 4 kohdassa tarkoitetut edellytykset ja jolla on tämän asetuksen 2 luvun mukaiset opinnot sekä 3 luvussa tarkoitettu käytännön kokemus.

KHT- ja HTM-tutkinnon sekä kelpoisuuskokeen sisällöstä säädetään 4 luvussa.

2 luku

Opintoja koskevat vaatimukset

2 §

Yleistä

KHT- ja HTM-tutkintoon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakija on suorittanut yliopistolaissa (645/1997) tarkoitetussa yliopistossa tai ammattikorkeakoululain (351/2003) mukaisessa ammattikorkeakoulussa opinnot laskentatoimessa, oikeustieteessä ja muissa oppiaineissa 3—5 §:n mukaisesti.

Poikkeuksista opintoja koskeviin vaatimuksiin säädetään 6 ja 7 §:ssä.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/43/EY (32006L0043); EUVL N:o L 157, 9.6.2006, s. 87

3 §

Tilintarkastuksen ja laskentatoimen opinnot

KHT-tutkintoon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijalla on vähintään 60 opintopisteen tai 40 opintoviikon laajuiset tilintarkastuksen ja laskentatoimen opinnot, jotka käsittävät ainakin seuraavat aihealueet:

1) tilintarkastusta koskeva sääntely ja hyvä tilintarkastustapa;

2) kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskeva sääntely, hyvä kirjanpitotapa ja tilinpäätöksen analysointi;

3) johdon laskentatoimi;

4) sisäinen valvonta.

HTM-tutkintoon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijalla on vähintään 52 opintopisteen tai 35 opintoviikon laajuiset tilintarkastuksen ja laskentatoimen opinnot 1 momentissa edellytetyllä tavalla.

4 §

Oikeustieteen opinnot

KHT-tutkintoon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijalla on vähintään 30 opintopisteen tai 20 opintoviikon laajuiset oikeustieteen opinnot, jotka käsittävät ainakin seuraavat aihealueet:

1) eri yhteisömuotoja ja arvopaperimarkkinoita koskeva sääntely;

2) yritysverotus, ennakkoperintä, arvonlisäverotus ja verotusmenettely;

3) kauppa- ja varallisuusoikeus sekä maksukyvyttömyys- ja työlainsäädäntö.

HTM-tutkintoon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijalla on vähintään 22 opintopisteen tai 15 opintoviikon laajuiset oikeustieteen opinnot 1 momentissa edellytetyllä tavalla.

5 §

Muut opinnot

KHT- ja HTM-tutkintoon hyväksymisen edellytyksenä on, että hakijalla on vähintään 22 opintopisteen tai 15 opintoviikon laajuiset kauppa- ja taloustieteelliset yleisopinnot, jotka käsittävät ainakin seuraavat asiakokonaisuudet:

1) liiketaloustiede ja kansantaloustiede;

2) yritysrahoitus ja rahoitusmarkkinat;

3) talousmatematiikka ja tilastotiede;

4) tietotekniikka ja tietojärjestelmät.

6 §

Hakijan hyväksi luettavat muut opinnot

Tässä luvussa tarkoitettujen opintojen lisäksi hakijan hyväksi voidaan lukea muita vastaavia opintoja korkeakoulussa Suomessa tai muussa maassa, jos ne laajuudeltaan ja sisällöltään vastaavat 3—5 §:ssä tarkoitettuja opintoja.

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta päättää KHT-tilintarkastajaksi hyväksymistä hakevan opintojen hyväksi lukemisesta ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokunta HTM-tilintarkastajaksi hyväksymistä hakevan opintojen hyväksi lukemisesta.

7 §

Opintojen korvaaminen lisätehtävillä

Tilintarkastuslain 30 §:n 4 momentissa tarkoitettu KHT-tilintarkastajan hyväksymistä hakeva ja tilintarkastuslain 31 §:n 4 momentissa tarkoitettu HTM-tilintarkastajan hyväksymistä hakeva voi korvata osan 3—5 §:ssä tarkoitetuista opinnoista KHT- tai HTM-tutkinnon yhteydessä suoritettavilla lisätehtävillä.

KHT-tilintarkastajan hyväksymistä hakeva voi korvata lisätehtävillä enintään yhdeksän opintopistettä tai kuusi opintoviikkoa tilintarkastuksen ja laskentatoimen opintoja, yhdeksän opintopistettä tai kuusi opintoviikkoa oikeustieteen opintoja ja kuusi opintopistettä tai neljä opintoviikkoa muita opintoja.

HTM-tilintarkastajan hyväksymistä hakeva voi korvata lisätehtävillä enintään kuusi opintopistettä tai neljä opintoviikkoa tilintarkastuksen ja laskentatoimen opintoja, kuusi opintopistettä tai neljä opintoviikkoa oikeustieteen opintoja ja kuusi opintopistettä tai neljä opintoviikkoa muita opintoja.

8 §

Vaatimusten täyttymisen osoittaminen

KHT- tai HTM-tilintarkastajan hyväksymistä hakevan tulee osoittaa, että hän täyttää tässä asetuksessa tarkoitetut opintovaatimukset esittämällä korkeakoulun antaman todistuksen hakijan suorittamien opintojen sisällöstä, laajuudesta ja ajankohdasta sekä siitä, että hakijan opinnot vastaavat tämän luvun mukaisia opintovaatimuksia.

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta voi erityisestä syystä hyväksyä hakijan KHT-tutkintoon ja kauppakamarin tilintarkastusvaliokunta HTM-tutkintoon, vaikka hakijalla ei ole 1 momentissa tarkoitettua todistusta, jos hakijan antaman selvityksen perusteella suoritetut opinnot laajuudeltaan ja sisällöltään vastaavat tämän luvun mukaisia opintovaatimuksia.

3 luku

Käytännön kokemusta koskevat vaatimukset

9 §

Yleistä

KHT- tai HTM-tilintarkastajan hyväksymistä hakevalla on oltava tilintarkastuslain 30 §:n 1 momentin 6 kohdassa tai 31 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu vähintään kolmen vuoden käytännön kokemus tilintarkastuksen ja laskentatoimen tehtävistä 10 tai 11 §:n mukaisesti.

KHT-tutkintoon hyväksytään 10 ja 11 §:n estämättä hakija, jolla on tilintarkastuslain 30 §:n 4 momentissa tarkoitettu vähintään viidentoista vuoden kokemus vaativista laskentatoimen, rahoituksen ja oikeustieteen tehtävistä 12 §:n mukaisesti. HTM-tutkintoon hyväksytään 10 ja 11 §:n estämättä hakija, jolla on tilintarkastuslain 31 §:n 4 momentissa tarkoitettu vähintään viidentoista vuoden kokemus ammattimaisista laskentatoimen, rahoituksen ja oikeustieteen tehtävistä 13 §:n mukaisesti. Hakijalla, jolla on vähintään seitsemän vuoden kokemus 12 tai 13 §:n mukaisista tehtävistä, on lisäksi oltava 10 tai 11 §:ssä tarkoitettu käytännön kokemus.

10 §

Riittävä tilintarkastuksen ja laskentatoimen kokemus

KHT- tai HTM-tilintarkastajan hyväksymistä hakevalla on oltava käytännön kokemusta kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitetun kirjanpitovelvollisen yhteisön tai säätiön taikka näitä vastaavan ulkomaisen yhteisön tai säätiön tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten tilintarkastuksesta taikka vastaavien taloudellisten laskelmien tarkastamisesta.

Käytännön kokemuksesta vähintään kaksi vuotta tulee olla saatu:

1) KHT- tai HTM-tilintarkastajan ohjauksessa;

2) muussa Euroopan talousalueen valtiossa hyväksytyn tilintarkastajan ohjauksessa;

3) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2006/43/EY (*tilintarkastusdirektiivi*) säädettyä vastaavat vaatimukset täyttävän hyväksytyn tilintarkastajan ohjauksessa muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, kuitenkin enintään kaksi vuotta vaadittavasta kolmesta vuodesta;

4) HTM-tilintarkastajana; tai

5) julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajista annetussa laissa (467/1999) tarkoitettuna JHTT-tilintarkastajana tilintarkastuslain 7 §:ssä tarkoitetussa tehtävässä.

Myös osa-aikainen kokemus luetaan hakijan hyväksi, jos se vastaa kestoltaan vähintään kolmen vuoden päätoimista työskentelyä tässä pykälässä tarkoitetuissa tehtävissä.

11 §

Muu hyväksi luettava käytännön kokemus

Edellä 10 §:n estämättä enintään yksi vuosi käytännön kokemuksesta voi koostua myös kokemuksesta:

1) JHTT-tilintarkastajana valtion liikelaitoksessa, kunnan liikelaitoksessa tai muussa vastaavassa julkisyhteisössä; tai

2) kirjanpitolaissa tarkoitetun konsernin sisäisenä tarkastajana.

12 §

Poikkeuksellinen hyväksyminen KHT-tutkintoon

Tilintarkastuslain 30 §:n 4 momentissa tarkoitettuina vaativina laskentatoimen, rahoituksen ja oikeustieteen tehtävinä pidetään toimimista päätoimisesti toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen, talousjohtajan, sisäisen tarkastuksen päällikön tehtävässä tai muussa vastaavassa tehtävässä:

1) julkisen kaupankäynnin kohteena olevassa yhteisössä;

2) muussa tilintarkastuslain 5 §:ssä tarkoitetussa yhteisössä tai säätiössä; taikka

3) konsernin emoyrityksessä, jos konsernissa täyttyy vähintään kaksi tilintarkastuslain 5 §:ssä mainituista kolmesta edellytyksestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna kokemuksena pidetään myös toimimista JHTT-tilintarkastajana.

13 §

Poikkeuksellinen hyväksyminen HTM-tutkintoon

Tilintarkastuslain 31 §:n 4 momentissa tarkoitettuina ammattimaisina laskentatoimen, rahoituksen ja oikeustieteen tehtävinä pidetään toimimista päätoimisesti liiketoimintaa harjoittavan yhteisön tai säätiön toimitusjohtajana, toimitusjohtajan sijaisena, talousjohtajana, sisäisenä tarkastajana tai muussa vastaavassa tehtävässä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuna kokemuksena pidetään myös toimimista JHTT-tilintarkastajana.

4 luku

KHT- ja HTM-tutkintoa sekä kelpoisuuskoetta koskevat vaatimukset

14 §

KHT- ja HTM-tutkinnon rakenne

KHT- ja HTM-tutkinto jakautuvat kahteen osaan, jotka ovat:

1) hyvä tilintarkastustapa ja hyvä kirjanpitotapa (*1-osa*) sekä

2) tilintarkastuskertomus ja tilintarkastajan muu raportointi (*2-osa*).

Tutkinnon molemmat osat on suoritettava hyväksytysti.

15 §

KHT- ja HTM-tutkinnon sisältö ja laajuus

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta päättää KHT- ja HTM-tutkinnon sisällöstä ja laajuudesta. Tutkintotehtävät laaditaan tilintarkastuksen näkökulmasta.

KHT- ja HTM-tutkinnon 1-osa sisältää tehtäviä seuraavista aihealueista:

1) kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskeva sääntely ja hyvä kirjanpitotapa;

2) tilintarkastusta koskeva sääntely ja hyvä tilintarkastustapa;

3) sisäinen valvonta ja riskienhallinta;

4) eri yhteisömuotoja koskeva sääntely;

5) tilintarkastukseen liittyvä muu sääntely.

KHT- ja HTM-tutkinnon 2-osa sisältää tehtäviä tilintarkastuskertomuksen ja muiden tilintarkastajan lausuntojen tai todistusten laatimisesta sekä näiden edellyttämistä tarkastustoimenpiteistä.

KHT- ja HTM-tutkinnon tehtävät liittyvät hakijan valmiuksiin hoitaa itsenäisesti kirjanpitovelvollista yhteisöä ja säätiötä sekä konsernia koskevia tilintarkastustehtäviä. KHT-tutkinnon tehtävät liittyvät lisäksi hakijan valmiuksiin hoitaa itsenäisesti vaativia julkisen kaupankäynnin kohteena olevaa yhteisöä ja sen konsernia koskevia tilintarkastustehtäviä.

KHT-tutkintoon osallistuva HTM-tutkinnon suorittanut henkilö suorittaa tutkinnon 1-osan aihealueita käsittelevän Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan määrää-

män täydennysosan sekä tutkinnon 2-osan. Täydennysosa voi laajuudeltaan olla enintään puolet KHT-tutkinnon 1-osan laajuudesta. HTM-tutkintoon osallistuva JHTT-tutkinnon suorittanut henkilö suorittaa tutkinnon 1-osan.

16 §

KHT- ja HTM-tutkinnon yhteydessä suoritettavat lisätehtävät

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta päättää 7 §:ssä tarkoitettujen lisätehtävien sisällöstä ja laajuudesta.

Lisätehtävien sisällön ja laajuuden tulee vastata niillä korvattavien opintojen sisältöä ja laajuutta.

17 §

Kelpoisuuskoe

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta päättää tilintarkastuslain 30 §:n 5 momentissa ja 31 §:n 5 momentissa tarkoitetun kelpoisuuskokeen sisällöstä ja laajuudesta.

Kelpoisuuskoe sisältää tilintarkastusta, kirjanpitoa, eri yhteisömuotoja ja tilintarkastukseen liittyvää muuta kansallista sääntelyä koskevia tehtäviä.

18 §

KHT- ja HTM-tutkinnon sekä kelpoisuus kokeen järjestäminen

Tutkinnot ja kelpoisuuskoe järjestetään suomen ja ruotsin kielellä. Tehtävien osia voi olla myös englannin kielellä.

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta päättää tutkintojen sekä kelpoisuuskokeen järjestämisen ajankohdasta ja paikasta.

19 §

Vastausten arvostelu

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta vahvistaa KHT- ja HTM-tutkinnon sekä lisätehtävien ja kelpoisuuskokeen arvosteluperusteet.

Jos tutkintosuoritusta ei hyväksytä kokonaisuudessaan, yhden osan suoritus on voimassa osasuorituksen hyväksymisvuotta seuraavan viidennen kalenterivuoden loppuun.

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta julkistaa arvosteluperusteet sen jälkeen, kun tutkintovastausten arvostelu on vahvistettu.

5 luku

Hyväksymismenettelyä koskevat vaatimukset

20 §

Hyväksymishakemus

KHT- ja HTM-tilintarkastajan hyväksymistä koskeva kirjallinen hakemus on jätettävä Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunnan vahvistamalla tavalla viimeistään lautakunnan määräämänä päivänä.

21 §

Vaatimusten täyttymisen ajankohta

Asetuksen 2 luvussa tarkoitettuina opintoina otetaan KHT- ja HTM-tutkintoon hyväksyttäessä huomioon hakijan KHT- ja HTM-tutkinnon järjestämisajankohtaan mennessä suorittamat opinnot.

Asetuksen 3 luvussa tarkoitettuna käytännön kokemuksena otetaan huomioon hakijan KHT- ja HTM-tutkinnon järjestämisajankohtaan mennessä saama käytännön kokemus. Kokemus on oltava pääosin viimeisen kymmenen vuoden ajalta.

22 §

Ennakkotieto

Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta antaa hakemuksesta KHT-tilintarkastajan hyväksymistä hakevalle ennakkotiedon siitä, täyttyvätkö hyväksymisen edellytykset hakijan esittämien tietojen perusteella. Vastaavasti kauppakamarin tilintarkastusvaliokunta antaa ennakkotiedon HTM-tilintarkastajan hyväksymistä hakevalle.

6 luku

Tilintarkastajan vakuutus

23 §

KHT-tilintarkastajan vakuutus

KHT-tilintarkastajaksi hyväksytyn henkilön on annettava tuomioistuimelle seuraava KHT-tilintarkastajan vakuutus: ”Minä N.N. lupaan kunniani ja omantuntoni kautta rehellisesti, riippumattomasti ja tunnollisesti suorittaa hyvää tilintarkastustapaa noudattaen kaikki ne tehtävät, jotka minulla on KHT-tilintarkastajana, olla luvatta ilmaisematta, mitä tässä toimessa minulle uskotaan tai mitä siinä muutoin olen saanut tietooni sekä muutoinkin noudattaa ammattieettisiä periaatteita ja hyvää tilintarkastustapaa sekä niitä säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat KHT-tilintarkastajia.”

24 §

HTM-tilintarkastajan vakuutus

HTM-tilintarkastajaksi hyväksytyn henkilön on annettava tuomioistuimelle seuraava HTM-tilintarkastajan vakuutus: ”Minä N.N. lupaan kunniani ja omantuntoni kautta rehellisesti, riippumattomasti ja tunnollisesti suorittaa hyvää tilintarkastustapaa noudattaen kaikki ne tehtävät, jotka minulla on HTM-tilintarkastajana, olla luvatta ilmaisematta, mitä tässä toimessa minulle uskotaan tai mitä siinä muutoin olen saanut tietooni sekä muutoinkin noudattaa ammattieettisiä periaatteita ja hyvää tilintarkastustapaa sekä niitä säännöksiä ja määräyksiä, jotka koskevat HTM-tilintarkastajia.”

7 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

25 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä toukokuuta 2008. Tätä asetusta sovelletaan ensimmäisen kerran hyväksyttäessä hakijoita vuoden 2008 KHT- ja HTM-tutkintoihin ja vuonna 2008 järjestettäviin kelpoisuuskokeisiin.

Tällä asetuksella kumotaan

1) KHT- ja HTM-tutkintoihin vaadittavista opinnoista 23 päivänä joulukuuta 1996 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (1325/1996) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

2) KHT- ja HTM-tutkintoihin vaadittavasta käytännön kokemuksesta 4 päivänä huhtikuuta 1995 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (519/1995) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

3) KHT- ja HTM-tutkintojen sisällöstä 13 päivänä joulukuuta 1995 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (1477/1995).

26 §

Siirtymäsäännökset

Tämän asetuksen 2 luvussa tarkoitetuista opintoja koskevista vaatimuksista voidaan poiketa hyväksyttäessä hakijoita vuosina 2008—2012 järjestettäviin KHT- ja HTM-tutkintoihin, jos hakijalla on tutkinnon järjestämisajankohtaan mennessä 25 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitun päätöksen 1—8 §:ssä tarkoitetut opinnot.

Tämän asetuksen 3 luvussa tarkoitetuista käytännön kokemusta koskevista vaatimuksista voidaan poiketa hyväksyttäessä hakijoita vuosina 2008—2012 järjestettäviin KHT- ja HTM- tutkintoihin, jos hakijalla on tutkinnon järjestämisajankohtaan mennessä 25 §:n 2 momentin 2 kohdassa mainitussa päätöksessä tarkoitettu käytännön kokemus. Päätöksen 5 §:n 2 momentin estämättä sovelletaan, mitä tämän asetuksen 19 §:n 2 momentissa säädetään osasuorituksen voimassaolosta.

Tämän asetuksen 10 ja 11 §:ssä tarkoitetuista käytännön kokemuksen sisältöä koskevista vaatimuksista voidaan poiketa hyväksyttäessä hakijoita vuosina 2008—2012 järjestettäviin KHT- ja HTM-tutkintoihin, jos hakija on toiminut JHTT-tilintarkastajana kumotun tilintarkastuslain (936/1994) 14 §:ssä tai voimassa olevan tilintarkastuslain 57 §:n 4 momentissa tarkoitetussa tehtävässä vähintään kolme vuotta.

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 262

Jos hakijan tutkintosuoritusta ei ole tämän asetuksen voimaantullessa kokonaisuudessaan hyväksytty 25 §:n 2 momentin 3 kohdassa mainitun päätöksen 5 §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla, sovelletaan tämän asetuksen 19 §:n 2 momentin säännöksiä osasuorituksen voimassaolosta.

Helsingissä 22 päivänä huhtikuuta 2008

Työministeri *Tarja Cronberg*

Hallitussihteeri Sanna Alakare

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 261—262, 3 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2008 EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA ISSN 1455-8904